EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2010.12.2
KOM(2010) 698 galutinis

KOMISIJOS PRANEŠIMAS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl išimties iš draudimo naudoti kadmį belaidžiams elektriniams įrankiams skirtoms nešiojamosioms baterijoms ir akumuliatoriams gaminti

pagal 2006 m. rugsėjo 6 d. Direktyvos 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų ir Direktyvos 91/157/EEB panaikinimo 4 straipsnio 4 dalį

ĮVADAS

Baterijų direktyva (Direktyva 2006/66/EB[1]) siekiama didinti baterijų ir akumuliatorių ir visų ūkio subjektų, dalyvaujančių jų gyvavimo cikle, veiklos aplinkosauginį veiksmingumą. Joje nustatytos konkrečios baterijų ir akumuliatorių pateikimo rinkai ir jų atliekų surinkimo, apdorojimo, perdirbimo ir šalinimo taisyklės. Visų pirma ja draudžiama pateikti rinkai baterijas ir akumuliatorius, kurių sudėtyje esama gyvsidabrio ir kadmio.

Šis draudimas taikomas viršijus nustatytas ribas ir jam yra išimčių. Viena tokia išimtis, nustatyta direktyvos 4 straipsnio 3 dalies c punkte, susijusi su kadmio naudojimu nešiojamosiose baterijose ir akumuliatoriuose, skirtuose naudoti belaidžiuose elektriniuose įrankiuose. Ši išimtis aptariama šiame pranešime. Belaidžių elektrinių įrankių pavyzdžiai yra įrankiai, kuriais vartotojai ir specialistai tekina, frezuoja, šlifuoja, galanda, pjauna, raižo, karpo, gręžia, daro skyles, štampuoja, kala, kniedija, suka sraigtus, poliruoja ar panašiai apdoroja medį, metalą ar kitą medžiagą arba pjauna žolę, pjausto šakas ir daro kitus sodo darbus.

Direktyvos 4 straipsnio 4 dalyje reikalaujama, kad Komisija peržiūrėtų 4 straipsnio 3 dalies c punkte nurodytą išimtį ir iki 2010 m. rugsėjo 26 d. pateiktų Europos Parlamentui ir Tarybai pranešimą. Prie šio pranešimo prireikus turėtų būti pridėti atitinkami pasiūlymai siekiant uždrausti naudoti kadmį baterijose ir akumuliatoriuose. Šiame pranešime terminas „baterijos“ reiškia ir nešiojamąsias baterijas, ir akumuliatorius.

SURINKTA INFORMACIJA IŠIMČIAI ĮVERTINTI

Kad galėtų prireikus pateikti teisės aktų pasiūlymų dėl šios išimties, laikydamasi poveikio vertinimo gairių[2] Komisija surinko duomenis, susijusius su galimų politikos pasirinkčių trūkumais ir privalumais, įskaitant jų ekonominį, socialinį poveikį ir poveikį aplinkai.

2003 m. Komisija paskelbė Pasirinktų Baterijų direktyvos peržiūros politikos pasirinkčių poveikio vertinimą[3], kurį atliko „Bio Intelligence Service“, kad būtų galima pasirengti senosios Baterijų direktyvos (Direktyvos 91/157/EEB, kuri vėliau panaikinta Direktyva 2006/66/EB) peržiūrai. Ekspertai teigė, kad, kalbant apie nešiojamąsias nikelio kadmio (NiCd) baterijas ir susijusią vietos riziką, apskaičiuoti rizikos veiksnių duomenys rodo, kad draudimas naudoti kadmį neprarado aktualumo. Tačiau ataskaitos pateikimo metu nebuvo perspektyvių belaidžių elektrinių įrankių nešiojamųjų NiCd baterijų pakaitalų. Kaip kiti reikšmingi vietos rizikos mažinimo veiksniai nurodyti nešiojamųjų NiCd baterijų surinkimo ir perdirbimo rodikliai, taip pat atliekų deginimo ir sąvartynų įrenginiams taikomų galiojančių taisyklių vykdymo užtikrinimas.

Po to, kai 2006 m. priimta direktyva, surinkta naujos išsamesnės informacijos – visų pirma svarbi 2008 m. Europos Sąjungos rizikos vertinimo ataskaita, Švedijos aplinkos apsaugos agentūros 2009 m. paskelbtas tyrimas „Kadmis elektrinių įrankių baterijose“ ir specialus 2009 m. Komisijos užsakytas tyrimas turimai informacijai apibendrinti ir įvertinti.

---

1 OL L 266, 2006 9 26, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2008/103/EB (OL L 327, 2008 12 5, p. 7–8).

2 Žr. http://ec.europa.eu/governance/impact/commission_guidelines/docs/iag_2009_en.pdf.

3 Žr. http://ec.europa.eu/environment/waste/batteries/pdf/eia_batteries_final.pdf.

2008 m. Komisija paskelbė Rizikos vertinimo ataskaitą[4] (RVA), kurioje aptariama medžiagų, kurių sudėtyje yra kadmio (t. y. kadmio metalo ir kadmio oksido), keliama rizika žmogaus sveikatai ir aplinkai. RVA nustatyta, kad Europos Sąjungoje kadmis daugiausia naudojamas NiCd baterijoms gaminti. Rizikos vertinimas parodė, kad reikia papildomų specialių priemonių rizikai, kurią kadmis kelia darbuotojams ir aplinkai, apriboti. Tačiau RVA, kaip ir susijusioje 2008 m. Komisijos priimtoje ES kadmio rizikos mažinimo strategijoje[5], nenustatyta, kad reikėtų papildomų priemonių, kuriomis būtų sprendžiamas galimos rizikos, susijusios su NiCd baterijų pateikimu rinkai, apdorojimu, perdirbimu ir šalinimu, klausimas.

2009 m. Švedijos aplinkos apsaugos agentūra paskelbė ataskaitą „Kadmis elektrinių įrankių baterijose. Galimybė uždrausti ir draudimo pasekmės“[6]. Ataskaitoje teigiama, kad NiCd baterijas elektriniuose įrankiuose yra kuo pakeisti. Visų pirma per keletą pastarųjų metų labai sparčiai pasistūmėjo alternatyvios technologijos – ličio jonų baterijų – vystymas. Visos skirtingų rūšių baterijų technologijos turi privalumų ir trūkumų. Šiuo metu tiek pagal kainą, tiek pagal veikimo savybes ličio jonų ir nikelio metalo hidrido (NiMH) technologijos yra visiškai konkurencingi NiCd baterijų technologijų pakaitalai.

2009 m. Komisija užsakė apibendrinamąjį tyrimą, kurio rezultatais būtų galima remtis peržiūrint išimtį. Tyrimas Aplinkos generalinio direktorato interneto svetainėje[7] paskelbtas 2010 m. kovo mėn. Juo siekta įvertinti turimus duomenis ir informaciją ir nustatyti, ko dar reikėtų išimčiai peržiūrėti, kad būtų galima imtis reikiamų priemonių. Turimi duomenys parodė, kad šiuo metu techniškai įmanoma NiCd baterijas pakeisti egzistuojančiomis ličio jonų ir NiMH baterijų technologijomis su tam tikromis išlygomis, kai baterijos naudojamos žemesnėje negu 0 °C temperatūroje.

Rangovai bandė apskaičiuoti ekonominį ir socialinį galimo draudimo taikymo belaidžiams elektriniams įrankiams poveikį, bet patyrė didelių sunkumų įvertindami naudą sveikatai ir aplinkai. Atsižvelgiant tik į tinkamai pagrįstas metines sąnaudas ir naudą, apskaičiuota, kad metinė nauda būtų maždaug lygi sąnaudoms. Šiuo metu turimi duomenys, kuriais remiantis būtų galima nurodyti galimą naudą sveikatai ir aplinkai, yra labai nepatikimi. Lyginamasis aptariamų trijų pagrindinių technologijų baterijų gyvavimo ciklo tyrimas dar neatliktas, bet jis reikalingas siekiant užbaigti visapusišką sąnaudų ir naudos analizę, kuria būtų galima remtis peržiūrint išimtį.

KOMISIJOS KONSULTACIJOS SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS

Remdamasi paskelbtu apibendrinamuoju tyrimu, nuo 2010 m. kovo 10 d. iki gegužės 10 d. Komisija viešai konsultavosi internetu su suinteresuotosiomis šalimis. Suinteresuotosios šalys ragintos pateikti savo nuomonę dėl poveikio aplinkai ir socialinio ir ekonominio poveikio, kurį sukeltų būsimas draudimas naudoti kadmį nešiojamosiose baterijose ir akumuliatoriuose,

---

4 Žr. ES kadmio ir kadmio oksido rizikos vertinimo ataskaitą http://ecb.jrc.ec.europa.eu/DOCUMENTS/Existing-Chemicals/RISK_ASSESSMENT/REPORT/cdmetalreport303.pdf.

5 Žr. Komisijos pranešimą apie kadmio metalo ir kadmio oksido rizikos vertinimo rezultatus ir rizikos mažinimo strategijas http://ecb.jrc.ec.europa.eu/DOCUMENTS/Existing-Chemicals/RISK_ASSESSMENT/OJ_RECOMMENDATION/ojrec7440439.pdf.

6 Žr. http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer/978-91-620-5901–9.pdf.

7 ESWI tyrimą (2010 m.) galima rasti http://ec.europa.eu/environment/waste/batteries/pdf/cadmium_report.pdf.

kurie skirti naudoti belaidžiuose elektriniuose įrankiuose. Jos taip pat ragintos pateikti su išimtimi susijusių papildomų pastabų ir techninių bei mokslinių faktų.

Kai kurios suinteresuotosios šalys pasisakė už išimties dėl NiCd baterijų naudojimo belaidžiuose elektriniuose įrankiuose panaikinimą, nes, jų nuomone, ilgainiui ekonominės sąnaudos būtų minimalios, o nauda aplinkai didelė. Kiti prieštaravo išimties panaikinimui ir pabrėžė, kad panaikinimas nepateisinamas ekonominio, socialinio poveikio ir poveikio aplinkai duomenimis. Apskritai konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis patvirtino, kad reikalingas lyginamasis gyvavimo ciklo vertinimas, kuriuo būtų tvirtai pagrįsta sąnaudų ir naudos analizė. Suinteresuotųjų šalių pastabų santrauką galima rasti Aplinkos generalinio direktorato interneto svetainėje[8].

IŠVADA

Direktyvos 4 straipsnio 4 dalyje reikalaujama, kad Komisija peržiūrėtų 4 straipsnio 3 dalies c punkte nurodytą išimtį ir iki 2010 m. rugsėjo 26 d. pateiktų Europos Parlamentui ir Tarybai pranešimą. Prie šio pranešimo prireikus turėtų būti pridėti atitinkami pasiūlymai siekiant uždrausti naudoti kadmį baterijose ir akumuliatoriuose.

2003 m. Komisijos užsakymu atlikus tyrimą padaryta išvada, kad tuo metu nebuvo perspektyvios išimties alternatyvos. Nuo tada gauta naujos informacijos, įskaitant naują rizikos vertinimo ataskaitą, Švedijos aplinkos apsaugos agentūros ataskaitą ir Komisijos užsakytą tyrimą, kuriame apibendrinama turima informacija. Šiuo metu galima teigti, kad ličio jonų ir NiMH technologijos yra visiškai konkurencingi NiCd baterijų technologijų pakaitalai, nors ir turintys tam tikrų trūkumų bei privalumų. Panaikinus išimtį būtų galima gauti didelės naudos aplinkai ir sveikatai, tačiau naudos vertinimas labai nepatikimas. Šiuo metu neįmanoma įrodyti, kad išimties panaikinimo nauda akivaizdžiai viršytų sąnaudas.

[8] Konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis rezultatus žr. http://ec.europa.eu/environment/consultations/batteries_en.htm.

Tiek atliktiems tyrimams, tiek diskusijoms su suinteresuotosiomis šalimis ir jų pačių tarpusavio diskusijoms trūksta esminių lyginamųjų duomenų, rodančių esamų rūšių belaidžių elektrinių įrankių baterijų poveikį. Tik atlikus lyginamąjį trijų pagrindinių technologijų baterijų gyvavimo ciklo vertinimą, galima atlikti patikimą išimties poveikio vertinimą ir išsklaidyti dabartines abejones.

Komisija daro išvadą, kad šiomis aplinkybėmis netikslinga siūlyti panaikinti belaidžiams elektriniams įrankiams taikomą draudimo naudoti kadmį baterijose ir akumuliatoriuose išimtį. Norint šiuo klausimu teikti teisės aktų pasiūlymų, pagrįstų poveikio vertinimu laikantis Komisijos politikos, reikėtų lyginamosios techninės ir mokslinės informacijos apie kadmio ir jo pakaitalų belaidžiams elektriniams įrankiams skirtose nešiojamosiose baterijose ir akumuliatoriuose sąnaudas ir naudą. Todėl Komisija užsakys lyginamąją baterijų gyvavimo ciklo analizę, kurią atlikus bus gauta informacijos, kurios nėra dabartinėje mokslinėje literatūroje; tos analizės sudedamoji dalis bus tarpusavio vertinimas, kaip reikalaujama pagal mokslo kokybės standartus. Remdamasi ta informacija ir laikydamasi Baterijų direktyvos (Direktyvos 2006/66/EB) 4 straipsnio 4 dalies, Komisija prireikus teiks teisės aktų pasiūlymų, kad panaikindama galiojančią išimtį uždraustų naudoti kadmį belaidžių elektrinių įrankių baterijose ir akumuliatoriuose.